

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

*Ковальов П. А., к.т.н., доцент,
Національний університет цивільного захисту України*

Навчання учнів молодших класів діям у надзвичайних ситуаціях та правилам пожежної безпеки є обов'язковим і здійснюється під час навчально-виховного процесу в межах вивчення предмету «Основи здоров'я». Згідно з діючою освітньою програмою для молодшого школяра передбачені наступні теми з пожежної безпеки: поведінка в небезпечних ситуаціях; побутові небезпеки; телефони аварійних служб; безпечні і небезпечні ситуації; джерела допомоги в небезпечних ситуаціях; безпечна поведінка вдома; ситуації можливої небезпеки у школі, план евакуації; пожежна безпека, правила користування обігрівальними приладами; цінність і неповторність життя і здоров'я людини, безпека життєдіяльності [1].

Однак, на жаль, не дивлячись на вагомий спектр теоретичного матеріалу з пожежної безпеки, з яким працюють молодші школярі та їх широкої практичної реалізації у виховній позакласній роботі, результати щодо наявності у дітей певних знань з основ пожежної безпеки потребують вдосконалення.

По-перше, це пов'язано з малою кількістю годин, що відводиться на опрацювання теми «Пожежна безпека» та неможливість повноцінного практичного тренінгу отриманих теоретичних знань під час шкільних занять та все ще невиробленою методикою навчання та відпрацювання чіткого алгоритму правильних дій під час виникнення пожежі.

По-друге, авторами діючих підручників запропоновано курс з основ здоров'я для учнів 1–4 класів загальноосвітніх шкіл, у якому лише незначна частина навчального матеріалу пов'язана з питаннями пожежної безпеки, відтак запропоновані курси не охоплюють повною мірою необхідний обсяг питань з даної тематики. Запропонований матеріал, що стосується нашого дослідження, ознайомлює з виникненнями загорянь та пожеж, як себе правильно вести, що робити, як загасити пожежу. Проте ми вважаємо, що доцільним було б звернення уваги передусім на ті пожежонебезпечні ситуації, в які згідно з останніми статистичними даними найчастіше потрапляють діти. Певні зауваги викликають й запропоновані авторами діючих підручників поради з подолання пожежонебезпечних ситуацій. Автори в одних і тих же випадках, що можуть трапитися з дітьми, пропонують різні варіанти дій, які не завжди є послідовними, а відтак не є ефективними для самозахисту. Порушені авторами діючих підручників питання є цілком правильним рішенням з приводу навчання дітей пожежній безпеці та, на нашу думку, потребують подальшого вдосконалення в рамках розширення навчального простору, передусім за рахунок позакласного часу, де необхідно не тільки доповнити багаж отриманих знань дитини, але й створити умови для відпрацювання їх та удосконалення в повсякденному житті.

Третім аспектом, на нашу думку, є не досить вдалі напрацювання змістовного матеріалу з практичного відпрацювання основних вимог пожежної безпеки. Ми б радили під час відпрацювань питань, пов'язаних з загоранням чи пожеж не гасити їх самими дітьми, а у всіх випадках кликати на допомогу дорослих. З практики рятувальників, ми повинні знати та навчити дітей, що гасіння навіть невеликих загорань може бути вкрай небезпечним, адже одна й та сама ситуація може розвиватися по-різному й не всі ризики та небезпеки можуть бути ними врахованими. Скажімо, типовий випадок загорання паперу в смітнику. Найпростішим

варіантом подолання ситуації є гасіння його водою, але не всі діти зможуть прорахувати ситуацію, що в смітнику можуть знаходитися додаткові горючі та легкозаймисті матеріали, які під дією високої температури виділяють їдкий дим; вони можуть вибухнути, і це призведе до травмування. Перше, що мають чітко усвідомлювати діти молодшого шкільного віку – під час виникнення пожежі слід кликати на допомогу дорослих, а не займатися гасінням пожежі самостійно. Тож, ми вважаємо, успішним поштовхом для оновлення протипожежного матеріалу та успішного його відпрацювання з молодшими школярами було б залучення фахівців Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Спільна робота щодо розробки основного тексту з питань пожежної безпеки та рекомендації щодо їх використання в практичній площині посприяло б першим кроком для виховання пожежобезпечної культури у молодших школярів шляхом придбання знань, умінь та навичок самозахисту у разі виникнення пожежної небезпеки.

Таким чином, можна стверджувати, що наявні навчально-методичні джерела не розв'язують повною мірою питання формування в учнів молодших класів знань про пожежну безпеку. Відтак існує гостра необхідність удосконалення теоретичного матеріалу з питань пожежної безпеки у навчальному та виховному процесах молодших школярів та застосування більш ефективних форм та методів виховної роботи з дітьми у сфері пожежної безпеки.

Література:

1. Основи здоров'я. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1–4 класи. URL:<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html>.